

Wstęp

Motto

*Nikt nie może stać się
w pełni Człowiekiem bez
odpowiedniego wychowania¹.*

Nazwa pedagogika wywodzi się z Grecji starożytnej, gdzie oznaczała czynność wychowywania dzieci (chłopców), ponieważ słowo greckie *pais* oznacza chłopca (dziecko), a słowo greckie *ago* oznacza prowadzę, czyli kieruje postępowaniem – wychowaniem chłopca (dziecka).

Z kolei słowo *paidagogos* oznacza osobę kierującą postępowaniem chłopca, którą był najczęściej w Grecji starożytnej niewolnik opiekujący się chłopcem w szkole oraz w drodze do i ze szkoły. Takim chłopcem było tylko dziecko ludzi wolnych, ponieważ w Grecji starożytnej panował ustrój niewolniczy.

Etymologia wyrazu „pedagogika” wskazuje na to, że **pedagogika nie była początkowo nauką, lecz sztuką**, tzn. umiejętnością wychowania, umiejętnością prowadzenia dziecka, czyli kierowania jego postępowaniem. Zawsze jednak czynnościom wychowania, czyli kierowania postępowaniem dziecka **towarzyszyła jakaś refleksja** (myśl, teoria), która z upływem czasu doprowadziła do tego, że **pedagogika ze sztuki wychowania przeobraziła się w naukę**

¹ Znane są badaczom fakty przebywania dzieci od urodzenia tylko w otoczeniu zwierząt, które dlatego nie nauczyły się ludzkiej mowy i ludzkich sposobów odżywiania się oraz innych ludzkich zachowań. Przebywając od początku życia wśród zwierząt, naśladowały ich „mowę”, sposoby odżywiania się itp. Dlatego wychowanie człowieka przez człowieka jest niezbędne każdej istocie ludzkiej, aby stać się w pełni Człowiekiem.

o wychowaniu nie tylko dzieci, ale także młodzieży i dorosłych, czyli człowieka. Znaczy to, że w **procesie ewolucji pedagogiki** można wyróżnić **dwa etapy – przednaukowy i naukowy**.

W niniejszej publikacji więcej uwagi poświęcono etapowi naukowego rozwoju pedagogiki. W tym celu dość szczegółowo omówiono twórczość pedagogiczną **Profesora Janusza Gniteckiego**, który jest autorem nie tylko podstaw pedagogiki naukowej, ale także twórcą jej nowatorskiej warstwy metodycznej, nazwanej przez niego „supernauczanie”.

Sporo uwagi poświęcono także niżej wymienionym twórcom pedagogiki naukowej. Profesorowi Bogdanowi Suchodolskiemu, Profesorowi Stefanowi Kunowskiemu, Profesorowi Wincentemu Okoniowi, Profesorowi Mieczysławowi Łobockiemu, Profesorowi Stanisławowi Palce, Profesorowi Kazimierzowi Denkowi, Profesorowi Ryszardowi Więckowskiemu. Tworzyli oni teoretyczną warstwę pedagogiki naukowej.

Uwzględniono również twórców metodycznej warstwy pedagogiki naukowej, czyli twórczość następujących Profesorów: W. Okonia, J. Barteckiego, C. Kupisiewicza, R. Więckowskiego i J. Kujawińskiego.

Dobitnie podkreślono rolę **Jana Fryderyka Herbarta** – kreatora pedagogiki naukowej w warstwie teoretycznej i metodycznej, gdyż ten niemiecki pedagog **został pierwszym na świecie profesorem pedagogiki** i jako pierwszy pedagog oparł pedagogikę na dwóch naukach pomocniczych, tzn. **etyce i psychologii**.

Znacznie mniej uwagi autor poświęcił **ewolucji pedagogiki specjalnej**. Wykorzystał głównie twórczość Profesorów z **Warszawy** (M. Grzegorzewskiej, O. Lipkowskiego), **Poznania** (W. Dykci-ka, I. Obuchowskiej) i **Szczecina** (H. Łaś).

Z satysfakcją informuję, że na okładce niniejszej książki znajduje się fotografia budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Koźminie Wlkp., wykonana bezinteresownie przez mojego Rodaka, wielce zasłużonego dla Koźmina Wlkp., **dr. Michała Pietrowskiego**, w której autor w latach 1956–1963 był nauczycielem matematyki i w niej zapoczątkował własną twórczość pedagogiczno-metodyczną. Serdecznie dziękuję dr. Michałowi Pietrowskiemu!

Z opóźnieniem informuję, że na okładce mojej poprzedniej książki znajduje się fotografia budynku Liceum Ogólnokształcącego w Koźminie Wlkp. (w którym w 1947 roku ukończyłem gimnazjum ogólnokształcące), wykonana bezinteresownie przez mojego bardzo miłego ucznia w Szkole Podstawowej nr 1 w Koźminie Wlkp. i wzorowego studenta w Studium Nauczycielskim w Kaliszu mgr. Zbigniewa Garszkę. Serdecznie dziękuję!